



VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/24-13/02
URBROJ: 50301-27/27-24-4

Zagreb, 14. studenoga 2024.

**REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB**

Primljeno:	14-11-2024		
Klasifikacijska oznaka	021-03/24-08/7	Org. jed.	65
Uredbeni broj:	50-24-4	Pril.	-
		Vrijednost	-



Hs**NP*021-03/24-08/7*50-24-4**Hs

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Interpelacija o stanju u Jadroliniji i odgovornosti Skupštine Društva (predlagatelji: 17 zastupnika u Hrvatskome saboru) – Izvješće Vlade Republike Hrvatske

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, KLASA: 021-03/24-08/7, URBROJ: 65-24-3, od 30. listopada 2024.

Na temelju članka 147. stavka 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske povodom Interpelacije o stanju u Jadroliniji i odgovornosti Skupštine Društva, podnesenu od 17 zastupnika u Hrvatskome saboru, daje sljedeće

IZVJEŠĆE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da odbije Interpelaciju o stanju u Jadroliniji i odgovornosti Skupštine društva koju je podnijelo 17 zastupnika u Hrvatskome saboru, aktom od 15. listopada 2024., iz sljedećih razloga:

1. Dopis predsjednika Nadzornog odbora Damira Zeca upućen predsjedniku Skupštine Olegu Butkoviću

Sukladno članku 18. Zakona o Jadroliniji, Rijeka („Narodne novije“, br. 11/96. i 33/06. - Zakon o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu) Skupština društva je ovlaštena:

- donijeti Statut Društva,
- odlučivati o mjerama za ispitivanje i nadzor poslovanja i izboru revizora financijskih izvješća Društva,
- odobriti godišnja izvješća Uprave o poslovanju Društva i godišnje financijsko izvješće,
- sukladno politici Vlade Republike Hrvatske dati nalog Društvu za obavljanje usluga za koje utvrđuje razliku do punog pokrića rashoda, koje se podmiruje iz državnog proračuna,
- zahtijevati da joj Uprava pisano dostavi sve podatke o poslovanju i financijskom položaju Društva,
- odlučiti o postavljanju zahtjeva za naknadu štete koje Društvo može imati protiv Uprave ili Nadzornog odbora te o imenovanju zastupnika u sudskom postupku ako Društvo ne može zastupati Uprava ni Nadzorni odbor.

O poslovima Uprave Skupština društva donosi odluku samo u slučaju kada Nadzorni odbor uskrati suglasnost Upravi na odluku o poslovima, a što u dosadašnjem poslovanju Jadrolinije nije bio slučaj.

Sukladno članku 244. stavku 2 Zakona o trgovačkim društvima („Narodne novine“, br. 111/93., 34/99., 121/99. - vjerodostojno tumačenje, 52/00. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 118/03., 107/07., 146/08., 137/09., 125/11. - Kazneni zakon, 152/11. - pročišćeni tekst, 111/12., 68/13., 110/15., 40/19., 34/22., 114/22., 18/23. i 130/23.; u daljnjem tekstu: Zakon) nadzorni odbor može opozvati svoju odluku o imenovanju člana uprave ili njezina predsjednika kada za to postoji važan razlog. Važnim razlogom naročito se smatra gruba povreda dužnosti, nesposobnost za uredno obavljanje poslova društva ili izglasavanje nepovjerenja u glavnoj skupštini društva, osim ako je to učinjeno zbog očito neutemeljenih razloga. Opoziv je valjan dok se njegova nevaljanost ne utvrdi sudskom odlukom. Opozivom člana ili predsjednika uprave ne dira se u odredbe ugovora kojega su oni sklopili s društvom.

Dodatno, člankom 250. stavkom 6. Zakona nadzorni odbor može u svako doba tražiti od uprave da ga izvijesti o pitanjima koja su povezana s poslovanjem društva i koja značajnije utječu na položaj društva ili se razumno može očekivati da bi na to mogla utjecati. On može zahtijevati podnošenje izvješća o prilikama društva, pravnim i poslovnim odnosima s povezanim društvima. I svaki član nadzornog odbora može zahtijevati da uprava podnese spomenuto izvješće nadzornom odboru. Uprava je dužna odboru podnijeti zahtijevano izvješće.

S obzirom na gore navedene činjenice jasno je kako je svaki član Nadzornog odbora u svakom trenutku mogao pokrenuti Zakonom predviđene radnje ukoliko je smatrano kako poslovna politika brodarica nije dobra za kvalitetno upravljanje i razvoj tvrtke.

Vlada Republike Hrvatske napominje kako je Jadrolinija najveći hrvatski brodar sa stoljetnom tradicijom i uz brojne izazove koje nosi poslovanje, svakodnevno izvršava odgovornu zadaću, a to je povezivanje otoka s kopnom i otoka međusobno. Jadrolinija godišnje preveze 12 milijuna putnika i 3,5 milijuna vozila te dnevno u vrhuncu sezone izvršava više od 600 isplavlivanja, sa 150 tisuća uplovljavanja i isplavlivanja brodova iz luka.

Jadrolinija trenutno broji 2.000 zaposlenika, od čega 1.500 pomoraca te 500 djelatnika u podršci (preko 80 prodajnih mjesta). U 2023. godini potpisan je Nacionalni kolektivni ugovor za pomorce nakon 29 godina. Od 2018. godine do danas bruto plaća pomoraca povećana je za 60 %, dok je bruto plaća djelatnika na kopnu povećana za 30 %. Dodatno, uvedena je i isplata prigodnih nagrada od ukupno 600 eura po zaposleniku.

Vežano uz navode iz dopisa kako je većina nabavljenih brodova mjesecima u brodogradilištima prije nego što krenu u redovne linije, to upravo govori o politici Jadrolinije usmjerenoj prema sigurnosti kroz redovne godišnje remonte brodova koji održavaju redovne linije te svakodnevno povezuju otoke s kopnom.

Flotu Jadrolinije danas broji 59 brodova, a brodar ukupno održava 35 državnih linija te 3 međunarodne linije Hrvatske s Italijom.

U 2024. godini ukupno je realizirano 98 % putovanja. Od 2 % neizvršenih, samo je 0,12 % radi tehničkog problema broda, a 1,8 % radi nepovoljnih vremenskih uvjeta. U posljednjih 10 godina broj tehničkih problema na brodovima smanjen je za 30 %.

Jadrolinija flotu obnavlja sukladno planovima poslovanja odobrenim od strane Nadzornog odbora.

Od 2018. godine do kraja 2024. godine realizirano je ukupno 14 investicija u flotu.

Akcijski plan obnove flote Jadrolinije u razdoblju 2018. - 2021. donesen je u 2018. godini te je iste godine u listopadu kupljen katamaran Jelena (novogradnja).

Tijekom 2019. godine uočena je potreba za revizijom Akcijskog plana kojim se planira obnova flote za razdoblje od četiri godine (2020. - 2023.), a kojim su se definirale aktivnosti i prioritete modernizacije i obnove flote.

U 2019. godini kupljen je trajekt Faros, u 2020. godini kupljeni su trajekti Ugljan i Lošinj. U 2021. godini kupljen je trajekt Otok Pašman. Tijekom 2023. godine kupljeni su katamarani Kata i Danica, putnički brod Unije kao i trajekti Sveti Duje i Oliver. U 2024. godini je kupljen trajekt Dalmacija, katamarani Cvijeta i Ružica, a u listopadu iste godine kupljen je i katamaran Mila (novogradnja).

Dakle, potpuno se obnovila brzobrodaska flota novim katamaranima, a u postupku nabave su još dvije novogradnje čija se realizacija očekuje tijekom 2025. godine.

Nabavom novih brodova te njihovim uključenjem u flotu Jadrolinije na strateškim linijama prema otocima Cres, Lošinj, Hvar, Brač i Korčula smanjene su gužve u najprometnijim mjesecima zbog većih kapaciteta i brzina brodova.

Dodatno, u tijeku su pregovori s odabranim brodogradilištem oko gradnje električnih brodova, realizacija EU projekta broda na vodik s renomiranim partnerima kao i priprema projekta trajekta na hibridni pogon za zadarsko plovno područje.

U tijeku je finalna faza pregovora sa Svjetskom bankom koja prethodi javnom potpisivanju ugovora o realizaciji strateških projekata Jadrolinije u smislu ekološki prihvatljivih rješenja flote, ali i modernizacije i reorganizacije poslovanja općenito.

Vežano uz modernizaciju i digitalizaciju društva, Jadrolinija će u iduće tri godine potpuno digitalizirati svoje poslovanje. Digitalizacija se odvija na svim razinama, od obnove flote suvremenim i ekološki prihvatljivim brodovima, kroz razvoj modernih platformi koje omogućavaju kupnju i rezervaciju karata i niz drugih informacija i usluga, do digitalizacije poslovnih procesa unutar tvrtke.

2. Kvarovi na brodu Oliver zbog kojih je satima plutao s 350 putnika

Tehnički problem broda Oliver nastao je kao posljedica prodora komprimiranog zraka u sustav rashladne vode što je potencijalno moglo rezultirati i pregrijavanjem glavnih motora te su motori preventivno ugašeni.

Posada je utvrdila da je do prodora komprimiranog zraka u sustav rashladne vode dolazilo uslijed kvara izmjenjivača topline kompresora zraka (kompresor zraka hlađen je vodom iz sustava rashladne vode).

Neispravan kompresor zraka izoliran je od sustava, sustav je prebačen na drugi kompresor te je nakon ozračivanja sustava rashladne vode brod normalno nastavio s plovidbom.

Kvar izmjenjivača topline kompresora zraka otklonjen je u roku od 24 sata.

U odnosu na nepostojanje emergency diesel generatora, Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/411 od 19. studenoga 2019. o izmjeni Direktive 2009/45/EZ Europskog parlamenta i Vijeća o sigurnosnim pravilima i normama za putničke brodove, u pogledu sigurnosnih zahtjeva za putničke brodove u nacionalnoj plovidbi (SL L 83, 19.3.2020.; u daljnjem tekstu: Delegirana uredba Komisije (EU) 2020/411) u Pravilu II-1/D/42: Izvor električne energije za slučaj nužde u bitnome navodi:

1. svaki brod mora imati samostalni izvor električne energije za slučaj nužde
2. za brodove klase C (Oliver) izvor energije u nuždi mora biti sposoban za rad u trajanju od 6 sati
3. izvor energije u nuždi mora biti spreman za rad jedne neovisne kaljužne pumpe i jedne od protupožarnih pumpi, rasvjete u nuždi, brodskih navigacijskih svjetala, svih uređaja za vezu, općeg sustava za uzbunu, sustava za otkrivanje požara, svih signala koji se mogu zahtijevati u slučaju nužde, brodske pumpe za raspršivanje, ako postoji i ako se pokreće električnom energijom, brodske svjetiljke za dnevnu signalizaciju, ako se pokreće iz glavnog broskog izvora električne energije i sposoban za upravljanje, u trajanju od pola sata, vodonepropusnim vratima na mehanički pogon zajedno s pripadajućim strujnim krugovima upravljanja, indikatora i alarma
4. izvor električne energije u nuždi može biti akumulatorska baterija koja može zadovoljiti zahtjeve iz stavka 2. bez ponovnog punjenja ili znatnog pada napona, ili generator koji može zadovoljiti zahtjeve iz stavka 2., a pokreće ga stroj s unutarnjim izgaranjem koji se neovisno opskrbljuje gorivom čije plamište nije niže od 43 °C, s uređajima za automatsko upućivanje, te koji ima kratkotrajni izvor električne energije u nuždi u skladu sa stavkom 4.

Prema Delegiranoj uredba Komisije (EU) 2020/411, za klasu C brodova u koju spada Oliver izvor energije u nuždi koji se zahtijeva mora biti sposoban za rad u trajanju od 6 sati i može biti ili akumulatorska baterija ili generator.

Brod Oliver je izgrađen 1997. godine i projektiran na način da mu je izvor električne energije u nuždi akumulatorska baterija, što je u skladu s Delegiranom uredbom Komisije (EU) 2020/411.

Zaključno, brod Oliver posjeduje sve dozvole Hrvatskog registra brodova i Lučke kapetanije, a postojeći sustav sigurnosti na brodu udovoljava svim nacionalnim propisima i standardima klase i zastave, temeljem kojih je i dobio sve važeće certifikate.

3. Dopis Sindikata pomoraca ministru Butkoviću u kojem traže sastanak radi stanja u Jadroliniji

S obzirom na činjenicu da se pomorskim prometom odvija gotovo 90 % ukupnog svjetskog prometa roba, te je njegova uloga u razvoju svjetskog i europskog gospodarstva nezamjenjiva, u tom kontekstu držimo nužnim kontinuirano promatrati važnost razvoja pomorskog prometa i brodarstva za hrvatsko gospodarstvo i održavati stalni dijalog sa svim dionicima u tom procesu.

Dugogodišnju suradnju sa socijalnim partnerima općenito, a poglavito u odnosu na predstavnike sindikata u pomorstvu u Republici Hrvatskoj možemo ocijeniti kao iznimno uspješnom.

U tom smislu, u prvom redu ističe se redovita suradnja u izradi svih zakonodavnih akata kojima se kroz nacionalno zakonodavstvo usvajaju standardi životnih i radnih uvjeta pomoraca, kao i kroz niz savjetodavnih postupka u okviru izrade izvješća o primjeni međunarodnih instrumenta kojih je Republika Hrvatska stranka, a kako to nalažu i načela rada u okviru Međunarodne organizacije rada, te Vlada Republike Hrvatske drži iznimno važnim zadržati kontinuiranu aktivnu suradnju sa svim sindikatima koji djeluju u Hrvatskoj.

Veliku podršku u izradi mjera kojima se olakšava položaj hrvatskih pomoraca daju upravo predstavnici sindikata te će se i u budućnosti inzistirati na nastavku partnerskog odnosa u ostvarivanju zajedničkog cilja, tj. razvoju i provedbi mjera koje rezultiraju pozitivnim učincima na status i osposobljenost pomoraca, a koji će i dalje biti glavni promotori ovog vida gospodarstva u svijetu.

4. Tragedija na Malom Lošinju

U slučaju pomorske nesreće ili pomorske nezgode sukladno članku 49.j stavcima 1. i 2. Pomorskog zakonika („Narodne novine“, br. 181/04., 76/07., 146/08., 61/11, 56/13., 26/15. i 17/19.) Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture provodi izvide pomorskih prekršaja, u skladu s odredbama propisa kojima se uređuje prekršajni postupak, radi otkrivanja i kažnjavanja počinitelja pomorskih prekršaja koji su u vezi s događajem pomorske nesreće ili nezgode. U slučaju pomorske nesreće tijelo ovlašteno za pokretanje i vođenje sigurnosne istrage pomorske nesreće provodi sigurnosnu istragu, sukladno odredbama Pomorskog zakonika i drugih propisa kojima se uređuje provođenje sigurnosnih istraga pomorskih nesreća, radi utvrđivanja okolnosti i uzroka koji su do pomorske nesreće doveli te predlaganja korektivnih mjera za njihovo sprječavanje i ponavljanje, unaprjeđivanje sigurnosti plovidbe te smanjivanje opasnosti od posljedica pomorskih nesreća koje one imaju na onečišćenje mora i morskog okoliša.

Oba postupka su još uvijek u tijeku.

Nadalje, Hrvatski registar brodova (u daljnjem tekstu: HRB) javna je ustanova koja obavlja poslove od posebnog interesa za Republiku Hrvatsku.

Člankom 77. stavkom 3. Pomorskog zakonika HRB-u je dana javna ovlast utvrđivanja sposobnosti za plovidbu brodova hrvatske državne pripadnosti u nacionalnoj plovidbi, obavljanjem tehničkog nadzora i izdavanje odgovarajućih brodskih isprava, zapisa i knjiga u skladu s odredbama Tehničkih pravila.

Među ostalima, tehnički nadzor obuhvaća i udovoljavanje propisa u vezi sa sigurnošću ljudskih života, broda i imovine, zaštitom na radu, smještajem posade i drugih osoba zaposlenih na brodu te ocjenjivanje sustava upravljanja sigurnošću kompanije i broda.

S time u vezi, u trenutku pomorske nesreće broda Lastovo utvrđeno je kako je brod Lastovo imao sljedeće valjane svjedodžbe:

- Svjedodžba o klasi, izdana od strane HRB-a, sa zadnjim datumom pregleda obavljenim 6. studenoga 2023.
- Svjedodžba o sigurnosti putničkog broda, od 6. studenoga 2023.
- Svjedodžba o sposobnosti broda za plovidbu, sa zadnjim datumom pregleda obavljenim 6. studenoga 2023.
- Potvrda upravljanja sigurnošću broda Lastovo, s rokom važenja do 22. srpnja 2027.
- Svjedodžba o baždarenju, trajna svjedodžba.

Osim pregleda u svrhu izdavanja Svjedodžbe o sigurnosti putničkog broda i Svjedodžbe o sposobnosti broda za plovidbu, HRB obavlja i prosudbe sustava upravljanja sigurnošću (ISM sustava) brodara i broda u svrhu izdavanja Potvrde o usklađenosti kompanije i Potvrde upravljanja sigurnošću broda.

Prosudba rada HRB-a, vezano uz postupanje HRB-a u odnosu na brodove provodi se redovito, najmanje u dvogodišnjem razdoblju, od strane Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Europske agencije za pomorsku sigurnost (EMSA), godišnje od strane British Standard Institute (BSI) radi udovoljavanja zahtjevima Međunarodnog udruženja klasifikacijskih društava (IACS), uključujući i nadzor od većeg broja stranih drugih država koje su priznale HRB (kao što su npr. Liberija, Marshall Islands, Malta, Cipar, Luksemburg...), gdje nisu uočene značajne nepravilnosti koje bi dovele u pitanje status HRB-a kao priznate organizacije.

Memorandumi tj. ugovori država potpisnica i njihove lučke vlasti koje vrše inspekcije brodova u svojim lukama kao što su Paris MOU, Tokyo MOU ili United States Coast Guard (USCG), ukoliko za vrijeme inspekcija utvrde nedostatke i/ili ISM nesukladnosti smatraju odgovornim 'priznati organizaciju' koja je radila pregled i/ili ISM audit ukoliko su isti obavljani do tri mjeseca od inspekcije lučkih vlasti.

Na Paris MOU i USCG, HRB ima status „high performer“ tj. priznate organizacije s najvišim standardom rada i nalazi se u grupi najboljih priznatih organizacija na svijetu.

Slijedom svega navedenoga, Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da odbije Interpelacije o stanju u Jadroliniji i odgovornosti Skupštine Društva.

Za svoje predstavnike, koji će u vezi s iznesenim Izvješćem biti nazočni na sjednicama Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra mora, prometa i infrastrukture Olega Butkovića i državne tajnike Josipa Bilavera, Tomislava Mihotića i Žarka Tušeka.


PREDSJEDNIK
mr. sc. Andrej Plenković

